

blevet sagt, at et saadant Opmaal skal ydes. I mange er det ikke blevet sagt; men det er ved gjentagne Høiesteretsdomme godtgjort, at i de Tilfælde, hvor der ikke er fastsat Noget om, at Opmaalet skal ydes eller ikke, skal det ydes overensstemmende med Frdn. af 10de Januar 1698. Dette Spørgsmaal er blevet afgjort baade ved en Høiesteretsdom af 10de November 1834 og ved en Høiesteretsdom af 2den April 1851. Forholdet stiller sig altsaa saaledes, at, naar ikke Opmaalet udtrykkelig er frataget, bliver det at svare, hvad enten det er betinget eller ikke betinget, og forsaavidt det ligger forud for Loven af 14de April 1852, der i sin § 3 har en Bestemmelse, der siger, at det i Frdn. 10de Januar 1698 Kap. IV § 9 bestemte Opmaal skal i fremtidige Liendeforeninger eller Liendekommissionskjenbelses ikke kunne betinges eller paalægges. I det altsaa nu Netsforholdet er dette, at de vedkommende Liendetagere have, naar ikke Andet er bestemt, en Ret til at kræve det i Frdn. af 1698 fastsatte Opmaal, skjønner jeg ikke, at det kan være berettiget at fastsætte, at dette Opmaal ikke skal tages med ved Beregningen af Liendens Størrelse, naar den ansættes i Penge. Det paastaas vel fra de ærede Forslagsstilleres Side, at det skulde være en ligefrem og nødvendig Konsekvens af, at Lienden gaar over til at svares fra Liende in natura til Liende i Penge, at Opmaalet maatte falde bort; men herfor tror jeg ikke, det vilde være dem let at føre Revis. Det, hvorpaa man nemlig støtter det, er følgende Betragtning: Man siger som saa, Opmaalet er en Erstatning for Svind, naar det erlægges i Penge, er der intet Svind, thi Penge findes ikke. Altsaa er der ikke Tale om dette Opmaal. Men det falder vistnok hurtigt Enhver i Sinde, at dette ikke er noget slaende Argument. I det Dieblit, der er Tale om at konvertere Ydelsen in natura til Penge, er det indlysende, at Opgaven maa være at finde, hvad Værdi den Ydelse, de Paagjældende have haft et retligt Krav paa, har, og for saa vidt man altsaa nu vil paastaa, at, medens der har været en Ret for de Paagjældende til at forlange ikke saa mange Lønder, som der staa, men derimod saa og saa mange Lønder + 1 eller 1½ Fdt. saa skulle de, naar den fastsættes efter Kapitelstaxten, faae fuld Valuta. Derfor maatte det være en nødvendig Betingelse, at man paaviste, at Kapitelstaxtens Ansættelse virkelig indeholdt fuldstændig Erstatning ikke alene for denne Lønde, men for denne Lønde med det paagjældende Tillæg. Men noget Saadant ser jeg ikke, hvorledes man vil begrunde. Derimod er det overveieende sandsynligt, at Kapitelstaxten ikke vil indeholde en saadan Erstatning. Kapitelstaxten er Udtrykket for en Lønde Korn, men ikke for en Lønde Korn plus et Hjerdingkar. Den hele Betragtning om, at Opmaalet er Erstatning for Svind, kunde maaske være plausibel nok; men det er iøvrigt

Noget, som ikke kan siges at være bestemt godtgjort, at, det er den virkelige Netsgrund til Opmaalet, og derfor har man vistnok heller aldrig i Praxis villet gaa ind paa de Konsekvenser, som undertiden enkelte Theoretikere have villet drage af denne Lære om, at Opmaalet skulde være Erstatning for Svind, nemlig, at saa skulle som Følge deraf Opmaalet kun gives, naar Lienden blev erlagt i de Maaneder, da Kornet er Gjenstand for Svind, altsaa naar den erlagdes paa den sædvanlige Tid inden Udgangen af Aaret, men derimod ikke naar den erlagdes længere hen paa Foraaret. Saadant Noget har man vel set opstillet, men det har aldrig vundet nogen Indgang, og det er ogsaa meget naturligt; thi man kan ikke tilfidsætte et klart Lovbud for saadan en ren Formodning om, hvad der er Lovgrunden. End ikke for den beviste Lovgrund kan man tilfidsætte et Lovbuds klare Indhold, men end mindre kan man gjøre det for en saadan blot Formodning. I det det saaledes staa fast, at de Paagjældende have Krav paa Liende med Opmaal, maa man naturligvis, hvis de skulde have fuld Erstatning, yde dem Værdien af denne Lønde Korn med dens Opmaal. Det Forslag, som jeg har stillet, gaar derfor ud paa at borttage denne Sætning om, at Opmaalet ikke skal tages med i Betragtning. Men jeg vil gjøre opmærksom paa, at det er et fuldkomment neutralt Forslag, som alle de Herrer rolig ville kunne stemme for, ikke blot de, der have den Ansættelse, at Opmaalet maa tages med i Betragtning, men ogsaa de, der have den modsatte Mening; thi der bliver ikke sagt udtrykkelig det Modsatte, og hvis det forholder sig saaledes, som de Herrer paastaa, at det er en ligefrem og nødvendig Konsekvens af Oversjøelsen fra Ydelsen in natura til Penge, at Opmaalet maa bortfalde, saa kan man jo være ganske rolig for, at det ogsaa vil blive statueret af Domstolen, at det er saa. Have de Ret, vil jo netop det, at der ikke staa Noget, medføre at de faae Ret. Jeg skulde derfor anbefale dette Forslag som Noget, jeg tror, Alle rolig kunne stemme for, og jeg tvivler paa, at man uden det lettelig vil kunne faae Loven igjennem. Vel er der bleven henvist til, at Landsstinget for mange Aar siden, den Gang da den senere udfomne Lov af 1861 var til Behandling i det daværende Landssting, med en overveieende Majoritet erklærede sig for et Forslag om, at Opmaalet ikke skulde tages med i Betragtning; men jeg tror rigtignok ikke, at man kan lægge den mindste Vægt paa denne Afstemning, der fremkom som Resultatet af en temmelig løs Forhandling. Hvorfor denne var saa løs, er umiddelbart indlysende, idet det egentlig var Alles Mening, at man overhovedet slet ikke vilde have dette Punkt ind i Loven. I daværende Indenrigsminister Mourads Forslag, der jo handlede om Afløsning af Smaaredsel, var der tillige en Bestemmelse om Konvertering af Liende in natura